

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Fakulta bezpečnostního inženýrství

Katedra požární ochrany a ochrany obyvatelstva

Krizové řízení na úrovni měst a obcí

**Crisis Management at the Level of Towns and
Municipalities**

Student: Jana Pupíková

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Vilém Adamec, Ph.D.

Studijní obor: Havarijní plánování a krizové řízení

Datum zadání bakalářské práce: 30.11.2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 30.4.2010

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Ostravě

.....

podpis:

Poděkování

Děkuji panu doc. Ing. Vilému Adamci, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce. Díky patří rovněž paní Anně Fancové a Zdeňku Kudlákově, s nimiž jsem konzultovala některé detaily praktické části.

ANOTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pupíková, J. Krizové řízení na úrovni měst a obcí : bakalářská práce. Ostrava : VŠB – Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství, 2010, 52 s. Vedoucí práce: doc. Ing. Vilém Adamec, Ph.D.

Předmětem bakalářské práce „Krizové řízení na úrovni obcí a měst“ je vymezení a analýza současného postavení obcí v systému krizového řízení ve veřejné správě. První část je zaměřena na obecné pojetí i specifika krizového managementu, bezpečnostní politiku státu, krizové plánování a na orgány veřejné správy, působící v této předmětné oblasti v České republice. Druhá část je charakteristická již zaměřením na obce jako na základní články veřejné správy při zabezpečování opatření ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech a krizových situacích. Poslední kapitola pak rozebírá krizové řízení vybraných obcí a doporučuje řešení některých zjištěných problémů.

Klíčová slova: 1. krizové řízení 2. krizová situace 3. mimořádná událost 4. krizový stav 5. bezpečnostní politika státu 6. krizový plán

ANNOTATION OF BACHELOR THESIS

Pupíková, J. Crisis Management at the Level of Towns and Municipalities : Bachelor Thesis. Ostrava : VŠB – Technical University of Ostrava, Faculty of Safety Engineering, 2010, 52 p. Thesis head: doc. Ing. Vilém Adamec, Ph.D.

The subject of the bachelor work: „Risk management at the level of municipalities“ give a definition and analysis of actual positions of communities and towns in the system of risk management into a public administration. The first part is concentrated on general concepts and specifications of the risk management, the Security policy of our country, a crisis planning and on public administration bodies, which work on the subject's area in the Czech Republic. The second part is characteristic with the direction on communities as a basic article of the public administration at taking measures of protection of the population, extraordinary events and crisis situations. The last chapter analyses the whole risk management in selected towns and recommends the solution to some of the found problems.

Keywords: 1. risk management 2. emergency/crisis situation 3. extraordinary event 4. state of crisis/crisis state 5. security polity of the country 6. crisis plan

ÚVOD	6
REŠERŠE.....	7
1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A JEHO SPECIFIKA	8
1.1 POJETÍ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	10
1.1.1 <i>Prevence, připravenost, odezva, obnova</i>	10
1.1.2 <i>Pojem „krizové řízení“</i>	10
1.1.3 <i>Základní pojmy</i>	11
1.1.4 <i>Vzájemný vztah mezi krizovými stavy a krizovými situacemi</i>	13
1.2 PROCES KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	13
1.2.1 <i>Schéma procesu krizového řízení</i>	14
1.3 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ.....	14
1.3.1 <i>Cíle krizového plánování</i>	15
1.3.2 <i>Oblasti v systému krizového plánování ČR</i>	15
1.3.3 <i>Krizový plán</i>	16
1.4 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ (PLÁNOVÁNÍ)	17
1.4.1 <i>Orgány krizového řízení na úrovni státu</i>	17
1.4.2 <i>Orgány kraje v krizovém řízení</i>	20
1.4.3 <i>Orgány na úrovni obcí a měst</i>	22
2 POSTAVENÍ OBCÍ A MĚST V KRIZOVÉM ŘÍZENÍ	25
2.1 PŘÍPRAVA OBCE NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI, ZÁCHRANNÉ A LIKVIDAČNÍ PRÁCE.....	26
2.2 OCHRANA OBYVATEL.....	26
2.2.1 <i>Varování a vyrozumění</i>	26
2.2.2 <i>Evakuace</i>	27
2.2.3 <i>Ukrytí</i>	29
2.2.4 <i>Nouzové přežití obyvatelstva</i>	29
2.2.5 <i>Individuální ochrana obyvatelstva</i>	30
3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ VE VYBRANÝCH OBCÍCH (RÝMAŘOV, BRUNTÁL).....	32
3.1 RÝMAŘOV	32
3.1.1 <i>Základní údaje</i>	32
3.1.2 <i>Informovanost obyvatelstva</i>	32
3.1.3 <i>Varování a vyrozumění</i>	33
3.1.4 <i>Ukrytí</i>	33
3.1.5 <i>Orgány obce v systému krizového řízení</i>	33
3.1.6 <i>Informační systémy</i>	35
3.2 BRUNTÁL	35
3.2.1 <i>Základní údaje</i>	35
3.2.2 <i>Informovanost obyvatelstva</i>	37
3.2.3 <i>Varování a vyrozumění</i>	37
3.2.4 <i>Ukrytí</i>	37
3.2.5 <i>Orgány obce v systému krizového řízení</i>	37
3.2.6 <i>Informační systémy</i>	40
3.3 ZHODNOCENÍ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ VE VYBRANÝCH OBCÍCH	41
ZÁVĚR.....	42
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	43
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	45
PŘÍLOHY	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
PŘÍLOHA Č. 1	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
PŘÍLOHA Č.2	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

Úvod

V posledních letech dochází ke klimatickým změnám a extrémním výkyvům počasí, které často vedou ke ztrátám na lidských životech a velkým majetkovým škodám. Hrozby související s životním prostředím, ať už v podobě živelných pohrom způsobených klimatickými jevy, či průmyslových a technických havárií, jsou proto stále diskutovanějším tématem. Do popředí se dostávají otázky bezpečnosti státu a ochrany obyvatelstva, nejen v naší zemi, ale na celém světě, neboť se riziko jejich narušení nesnižuje.

V posledních letech přešlo krizové řízení od klasického řešení již nastalých mimořádných situací k pro-aktivnímu přístupu, jenž klade důraz na preventivní opatření, vypracovávání scénářů možných hrozeb a krizových situací tak, aby se v případě jejich vzniku přinejmenším zmírnily negativní dopady. Krizové řízení se tedy prioritně zaměřuje na nevojenské hrozby a ohrožení. Čím lepší bude připravenost krizového řízení na tyto hrozby, tím rychlejší a efektivnější bude jejich zvládnutí, proto je třeba systém krizového řízení neustále zdokonalovat a přizpůsobovat ho novým životním rizikům.

Ve své bakalářské práci se snažím přiblížit postavení obcí a měst v procesu krizového řízení, u vybraného vzorku měst posoudit jejich účinnost a připravenost v krizových situacích a zjistit nedostatky v tomto systému.

Rešerše

ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V. *Právní rámec krizového managementu*, 2. vydání. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2007. 97 s. ISBN 80-86634-67-1.

Publikace si dává za cíl sdělit základní informace k problematice řešení mimořádných událostí a krizových situací na území České republiky. Seznamuje čtenáře se systémem krizového řízení, s činností jeho orgánů od úrovně státu až po určené obce.

PROCHÁZKOVÁ, D.; ŘÍHA, J. *Krizové řízení*, MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2004. 226 str. ISBN 80-86640-30-2.

Publikace nahlíží na krizové řízení jako celek. Jednotlivé kapitoly se vždy věnují určitému problému, od ochrany obyvatel, přes kritickou infrastrukturu až po kontrolu systému. Opírá se o zákony a nařízení vlády z oblasti veřejné zprávy, bezpečnosti a krizového řízení.

Příručka pro učitele základních a středních škol. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*, MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Praha, 2003. ISBN 80-86640-08-6.

Příručka obsahuje návody pro učitele, jak žáky seznámit s možnými následky živelních pohrom, průmyslových a technických havárií, či jiných mimořádných událostí, které mohou ohrozit životy obyvatel nebo způsobit majetkovou škodu.

1 Krizové řízení a jeho specifika

Bezpečnostní systém ČR

Bezpečnostní systém je úředním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky ČR. Působí v rámci ČR, avšak je zároveň úzce propojen s NATO, EU a dalšími mezinárodními institucemi (Organizace spojených národů (OSN), Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Světová zdravotnická organizace (WHO) ad.), což zabezpečuje jeho schopnost spolupráce s aliančními a evropskými bezpečnostními systémy.

Cílem bezpečnostního systému je zajištění bezpečnosti České republiky, ochraňování a prosazování životních, strategických i dalších významných zájmů ČR. Jeho základní funkcí je řízení a koordinace činnosti jednotlivých prvků při zajišťování bezpečnostních zájmů ČR, při vzniku krizových situací nebo v době přímé hrozby.

Hlavními výkonnými prvky bezpečnostního systému jsou ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, havarijní, záchranné aj. služby ČR, přičemž jsou tyto prvky při zajišťování záchranných a likvidačních prací současně složkami IZS. Obecní policie plní specifické úkoly při zajišťování bezpečnosti na úrovni obce a je zároveň orgánem obce zřízeným obecním zastupitelstvem.

Bezpečnostní strategie ČR je základní koncepční dokument, odrážející bezpečnostní zájmy a potřeby ČR v kontextu vyvíjejícího se bezpečnostního prostředí. Rovněž stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných aj. služeb ČR při naplňování její bezpečnostní politiky.

Úkoly bezpečnostní politiky

ČR rozlišuje své bezpečnostní zájmy z hlediska důležitosti. V Bezpečnostní strategii ČR jsou zájmy rozděleny do tří kategorií: životní, strategické a další významné.

Životní zájmy

Životním zájmem je zajištění existence ČR, její svrchovanosti, územní celistvosti a politické nezávislosti, zajištění demokracie a ochrana základních lidských práv a svobod obyvatel. Základním úkolem vlády ČR je ochrana životních zájmů státu a jeho občanů. Pro jejich zajištění a ochranu využívá Česká republika všechny možné přístupy a používá všechny dostupné prostředky.

Strategické zájmy

„Naplnění strategických zájmů slouží k ochraně životních zájmů. Zároveň slouží k zajištění společenského rozvoje a prosperity ČR. K jejich prosazování jsou voleny přístupy a prostředky přiměřené situaci.“

Mezi strategické zájmy ČR patří např.:

- bezpečnost a stabilita,
- zachování globální stabilizační role a zvýšení efektivnosti OSN,
- pevná vazba v rámci NATO a budování strategického partnerství mezi NATO a EU,
- rozvíjení obrany NATO a EU,
- rozvíjení úlohy Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě v oblasti demokracie a prevence ozbrojených konfliktů,
- eliminace organizovaného zločinu a potírání mezinárodního terorismu,
- zmírnění rizika napadení území ČR zbraněmi hromadného ničení,
- zajištění ekonomické bezpečnosti ČR (strategickými zdroji surovin, výrobků, služeb, zdrojů a formami kapitálových toků a ochranou strategických infrastruktur) a posilování konkurenceschopnosti domácího trhu,
- podpora svobody a demokracie a principů právního státu¹.

¹ Bezpečnostní strategie České republiky [online]. Dostupné na WWW:

<http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_cr_1/index.html>

1.1 Pojetí krizového řízení

1.1.1 *Prevence, připravenost, odezva, obnova*

Krizové řízení zajišťuje provádění čtyř základních fází, které tvoří **prevence, připravenost, odezva a obnova**, k odvrácení pohrom a kritických situací, zmírnění a zvládnutí jejich dopadů tak, aby byl možný další rozvoj. Každá z těchto fází má svá specifika a jejich funkčnost musí být založena na kvalifikovaných hodnoceních a datech.

- *Prevence* je zaměřena na předcházení dopadů pohrom, či jejich zmírnění.
- *Připravenost* znamená zvážení relevantních pohrom, tedy shromažďování informací a poznatků o možných pohromách, které se dále vyhodnocují, zpracovávání scénáře, provádění výcviku složek pro následné odezvy a vzdělání populace v dané oblasti.
- *Odezva* je zvládnutí dopadů pohrom s přiměřenými ztrátami a přiměřenými zdroji.
- *Obnova* zajišťuje návrat do stabilizovaného stavu a zaměřuje se na další rozvoj. [2]

Základní prioritou státu je zajistit, aby řízení i rozhodování pro zvládnutí pohrom a kritických situací byla kvalifikovaná a byla aplikována bez časových zpoždění. Na úseku krizového řízení se rozhodování odvíjí od výsledků odborných činností, které provádějí pouze specialisté. Nástrojem krizového řízení v oblasti řešení krizových situací je účelový sběr dat, jejich interpretace, hodnocení a analýza dat za účelem stanovení účinných postupů ochrany před dopady pohrom. [3]

1.1.2 *Pojem „krizové řízení“*

Ve smyslu krizového zákona je krizové řízení chápáno jako souhrn řídicích činností příslušných orgánů zaměřených na rozbor a vyhodnocení bezpečnostních rizik, organizaci plánování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace.

Rozhodující pro krizové řízení v kraji jsou orgány krizového řízení kraje. Působí v koexistenci s krizovými orgány určených obcí. Na orgány kraje a na orgány určených obcí se váží další organizační celky. Spolu s nimi jsou krizovým řízením dotčeny jiné významné subjekty.²

² Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.69>>

Krizové řízení

„Krizové řízení je pro-aktivní typ strategického řízení, které je zaměřené na člověka, lidskou společnost, životní prostředí i lidmi vytvořené prostředí a na aspekty související s prvky, vazbami a toky v takto vytvořeném systému.“ Jeho cílem je zajištění trvale udržitelného rozvoje lidské společnosti. „Je záležitostí správy státu na všech úrovních, soukromých organizací, nevládních organizací i všech občanů. Zahrnuje soubor postupů a procedur pro hledání a řešení problémů spojených se zajištěním trvale udržitelného rozvoje společnosti ve smyslu jejich zvládání a skládá se z plánování, vedení lidí, organizace sil a prostředků, hodnocení a kontroly.“ [3]

1.1.3 Základní pojmy

Mimořádná událost

„Je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“

Krizová situace

Je mimořádná událost, při které je vyhlášen krizový stav. Krizová situace vzniká při bezprostředním (ve velkém rozsahu) ohrožení svrchovanosti a územní celistvosti státu, jeho demokratických základů, systému státní správy a samosprávy, životů a zdraví občanů, životního prostředí, majetku, veřejného pořádku nebo hospodářství apod., přičemž ohrožení nelze zabránit ani jeho následky odstranit obvyklou činností správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb.).³

Krizové stavy

Krizové stavy se vyhláší v případě vzniklých krizových situací. Současná legislativa zná čtyři krizové stavy. Pokud je seřadíme podle závažnosti od toho nejzávažnějšího, jsou to:

- válečný stav
- stav ohrožení státu
- stav nebezpečí

³ Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.70>>

- nouzový stav

Válečný stav může vyhlásit Parlament podle čl. 43 Ústavního České republiky (zákon č. 1/1993 Sb.).

Stav ohrožení státu vyhlašuje Parlament na návrh vlády podle čl. 7 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Tento stav se vyhlašuje pro omezené nebo celé území státu.

Stav nebezpečí smí vyhlásit hejtman kraje. Vymezení stavu nebezpečí a pravidla pro rozhodnutí o stavu nebezpečí, jeho zveřejnění, trvání a zrušení upravuje § 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek a životní prostředí, může se stav nebezpečí vyhlásit jako bezodkladné opatření pro území kraje nebo jeho část, pokud není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek IZS.⁴

Název krizového stavu	Právní předpis	Vyhlašující orgán	Důvod	Území	Doba trvání
Válečný stav	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., (Ústava ČR), čl. 43 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, čl. 2	Parlament	Jestliže je ČR napadena nebo jestliže je třeba plnit mezinárodní smlouvy o společné obraně proti napadení.	celý stát	není omezena
Stav ohrožení státu	Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, čl. 7	Parlament na návrh vlády	Jestliže je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.	celý stát nebo omezené území státu	není omezena
Stav nebezpečí	Zákon č. 240/2000 Sb. O krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)	Hejtman kraje, primátor hl.m.Prahy	Jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek.	celý kraj nebo část kraje	nejvýše 30 dnů (prodloužení se souhlasem vlády)
Nouzový stav	Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, čl. 5 a 6	Vláda, předseda vlády	V případě výskytu pohrom, které ve značné míře ohrožují životy, zdraví lidí nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost ve státě.	celý stát nebo omezené území státu	nejdéle 30 dnů

⁴ Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.94>>

1.1.4 Vzájemný vztah mezi krizovými stavy a krizovými situacemi

Vztah mezi krizovými stavy a krizovými situacemi je patrný z následující tabulky.

Krizové situace				
související s obranou (vojenské)		nesouvisející s obranou (nevojenské)		
		nesouvisející s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem	související s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem	
Krizové stavy				
stav ohrožení státu	válečný stav	stav nebezpečí	nouzový stav	stav ohrožení státu

1.2 Proces krizového řízení

Krizové řízení můžeme z hlediska přístupu rozdělit na reaktivní a pro-aktivní. V prvním případě se jedná o situaci, kdy krizový stav již nastal. Souvisí tedy s řešením již vzniklých problémů. Pro druhý případ je naopak charakteristické, že se snažíme krizovým situacím předcházet. Provádíme tedy opatření zaměřená na úplné zamezení vzniku krizové situace, nebo alespoň zmírnění jejího nežádoucího dopadu.

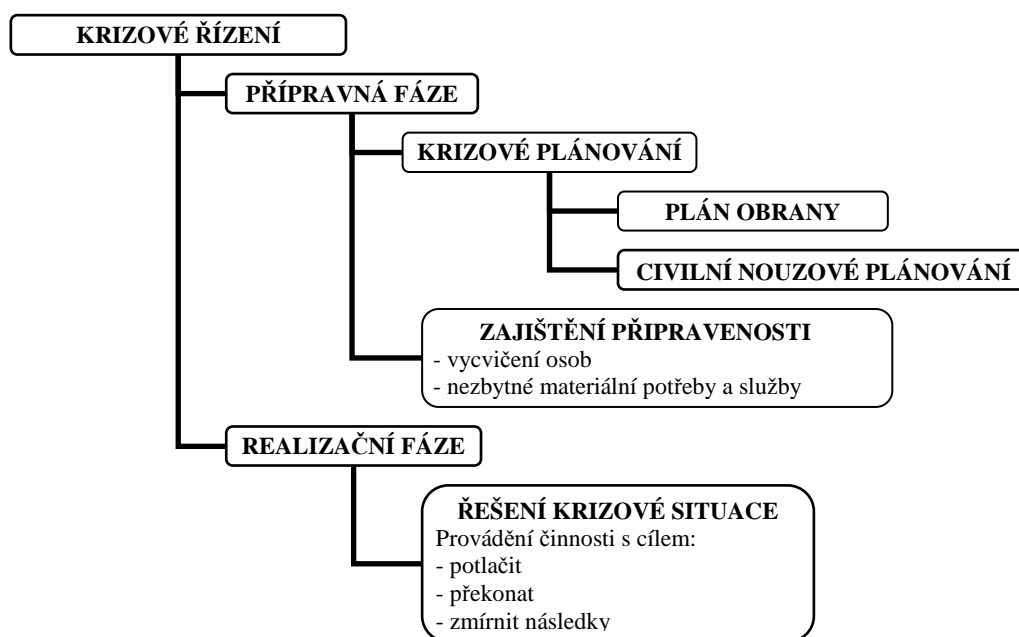
Reaktivní přístup	Pro-aktivní přístup
Zaměření na mimořádné události	Zaměření na zranitelnost a rizika
Scénář jedné události	Scénáře zabývající se mnoha riziky v dynamickém provedení
Velení a operativní řízení	Řízení strategické a taktické
Hierarchické vazby	Proměnlivé vazby
Zaměření na zařízení (hardware)	Zaměření na schopnosti (software)
Specializované expertízy	Specializované expertízy respektující široké souvislosti a pohledy veřejnosti
Naléhavost, krátkodobý časový rámec	Srovnávání, dlouhodobější časový rámec
Rychle se měnící použití informací	Rozdílnost pohledů, informační management
Vertikální tok informací	Rozptýlený, široký tok informací

Cílem pro-aktivního krizového řízení je identifikace možných nouzových situací, zajištění připravenosti čelit těmto situacím, zmírňování škod způsobených pohromami a zajištění obnovy a dalšího rozvoje, na základě poznatků získaných z rizikové analýzy. Důraz je kladen především na preventivní opatření, k odvrácení výskytu nouzových situací. Snahou je předvídání možných pohrom způsobujících nouzové situace a následné způsoby řešení.

Kritické situace vznikají buďto náhle nebo pozvolně. Pomocí monitoringu, jako součásti pro-aktivního řízení, můžeme identifikovat přibývajících příznaky nastávající krizové situace. Tím lze omezit její ničivé dopady na co možná nejnížší možnou míru nebo její nastání vůbec.

Jak je patrné na následujícím schématu, reaktivní a pro-aktivní na sebe navzájem navazují a to v podobě přípravné a realizační fáze v procesu krizového řízení. [2]

1.2.1 Schéma procesu krizového řízení

Pramen: Rektořík, J. a kol. (ed.): *Krizový management ve veřejné správě*, s. 81

1.3 Krizové plánování

Krizové plánování je nástrojem krizového řízení a je souhrnem plánovacích činností, procedur a vazeb uskutečňovaných orgány krizového řízení a jimi určenými státními nebo veřejnými institucemi, právníckými nebo podnikajícími fyzickými osobami k realizaci cílů a úkolů při zajišťování bezpečnosti státu a jeho obyvatelstva za krizových situací.

Zahrnuje:

- krizové plánování k řešení nevojenských krizových situací,
- krizové plánování k řešení vojenských krizových situací.⁵

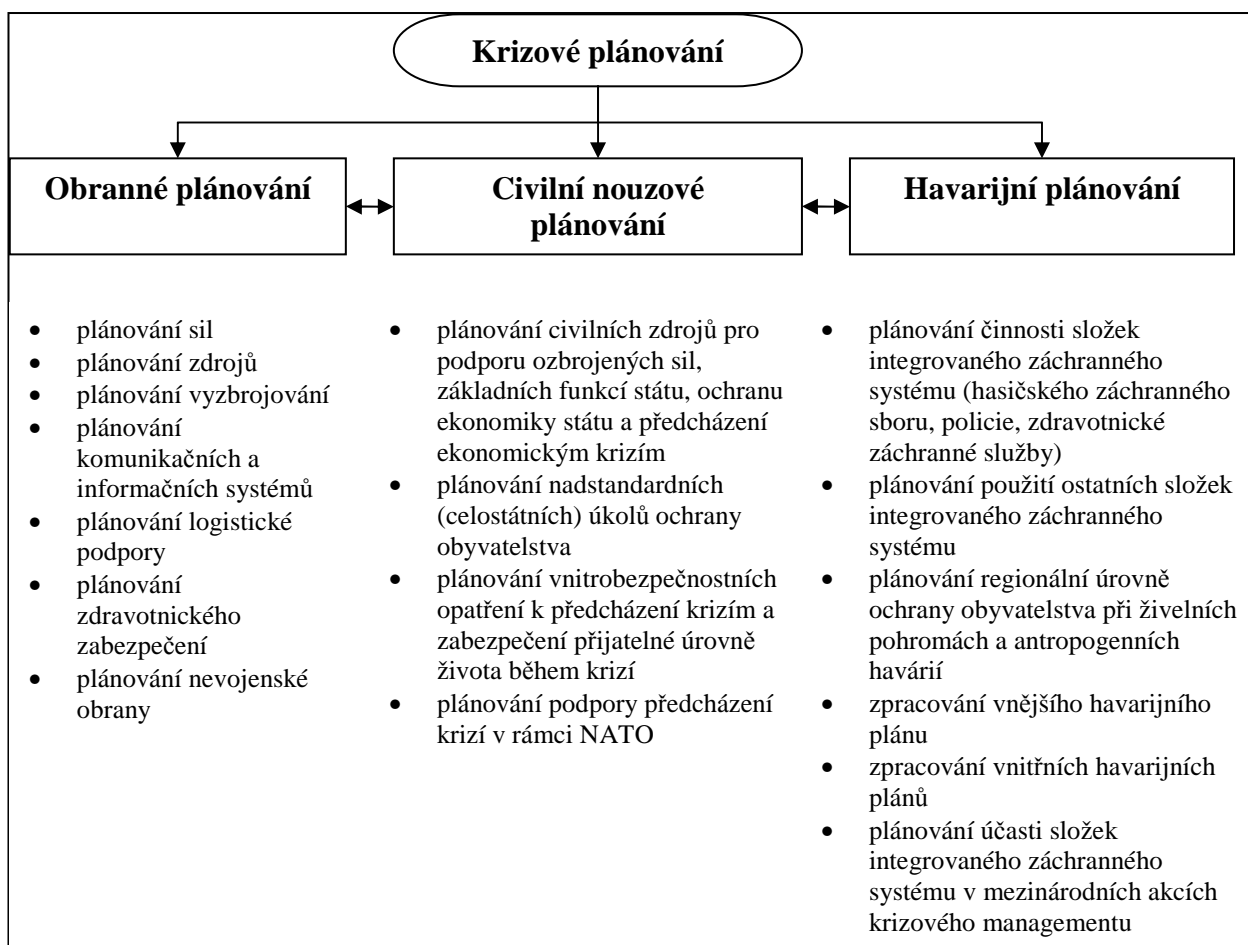
⁵ Dostupné na WWW: <http://www.hzshk.cz/cs/uvodni-strana/krizove-a-havarijni-planovani/clanek-751/>

1.3.1 Cíle krizového plánování

- vytvořit účelný systém, jenž předchází vzniku krizových situací, který je propracovaný, odborně připravený ,
- vytvořit systém , který dokáže eliminovat nežádoucí dopady různých druhů hrozeb a ohrožení na okolí,
- vytvořit takový systém, který efektivně a ekonomicky zvládá krizové situace, kde funguje proaktivní spolupráce zákonem stanovených orgánů krizového řízení, základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému a vytváření nových norem a kompetencí umožňující využívání rozšířeného spektra zdrojů,
- zharmonizovat proces obranného plánování, civilního nouzového plánování a havarijního plánování a vytvořit podmínky pro součinnost mezi jednotlivými orgány krizového řízení.[1]

1.3.2 Oblasti v systému krizového plánování ČR

Systém krizového plánování ČR tvoří tři samostatné oblasti, které uvádí následující schéma.

Pramen: ANTUŠÁK, E.; KOPECKÝ, Z. *Úvod do teorie krizového managementu I.*, 98 s.

1.3.3 Krizový plán

Krizový plán je výsledkem krizového plánování u orgánu krizového řízení a u dalších státních orgánů, u právnických a podnikajících fyzických osob je to plán krizové připravenosti. Krizový plán je dokument, obsahující kritická opatření a postupy k řešení krizových situací v působnosti orgánu krizového řízení.

Krizový plán se skládá ze základní části a přílohové části. Základní část je vymezena působností, odpovědností a úkoly správních úřadů a jiných státních orgánů a orgánů samosprávy, jimž zákon ukládá povinnost zpracovat krizový plán s ohledem na charakteristiku území, charakteristiku organizace krizového řízení, výčet a hodnocení možných krizových rizik, jejich dopad na území a činnost orgánů a organizačních složek státu, jejich organizačních celků, PO nebo PFO podílejících se na zajištění krizových opatření v rámci krizového plánování.

Přílohovou část krizového plánu tvoří dokumenty nezbytné ke zvládnutí krizové situace, zejména:

- a) katalog krizových opatření, obsahující zásady a postup realizace krizových opatření,
- b) přehled sil a prostředků včetně jejich počtu a využitelnosti,
- c) typové plány, kterými ústřední správní úřad podle své působnosti stanoví doporučené typové postupy, zásady a opatření pro řešení krizových situací,
- d) povodňové a havarijní plány a další operační plány, které pro konkrétní druh krizové situace na daném území stanoví postupy, zásady, opatření, síly a prostředky pro její řešení,
- e) plán hospodářské mobilizace,
- f) plán nezbytných dodávek,
- g) plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu, který stanoví postupy a termíny zabezpečení připravenosti k plnění úkolů při krizových situacích,
- h) plány spojení, materiálně technického a zdravotnického zabezpečení a topografické mapy s vyznačenými riziky a řešením ohrožení.⁶

⁶ Dostupné na WWW: <http://www.hzsoul.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=85>

Plán krizové připravenosti je dokumentem upravujícím přípravu dotčené PO nebo PFO k řešení krizových situací.

Odpovědnost za zpracování krizového plánu nese jeho zpracovatel. Tomu je rovněž uložena povinnost zpracovat plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu, který obsahuje postupy k zabezpečení připravenosti při řešení krizových stavů a opatření k zajištění ochrany před následky krizových situací.[6]

1.4 Orgány krizového řízení (plánování)

Z hlediska současného poznání musí nouzové i krizové řízení vytvářet jeden provázaný systém, který má účelové chování zaměřené na dosažení požadovaných cílů.

Krizový zákon spolu s ústavním zákonem o bezpečnosti ČR vymezují v oblasti nevojenských krizových situací, postavení a působnost orgánu krizového řízení. Za tyto orgány označuje:

- vládu,
- ministerstva a jiné správní úřady,
- Českou národní banku,
- orgány kraje a ostatní orgány s územní působností a
- orgány obce.⁷

1.4.1 Orgány krizového řízení na úrovni státu

Organizační uspořádání vrcholných orgánů krizového řízení závisí v každé zemi na uspořádání správních orgánů a na zvyklostech běžných pro danou zemi. K zabezpečení funkčnosti systému je důležité, aby měl tento systém rozpočtovou kapitolu, přesně stanovené pravomoci a odpovědnosti.

Ve skutečnosti neupravuje současná právní úprava v České republice krizové řízení v celé šíři. Jelikož je krizové řízení v pojetí řízení bezpečnosti nedílnou součástí každého řízení, jehož cílem je zajistit rozvoj státu, je třeba, pomocí právních předpisů, vytvořit systém orgánů krizového řízení jako státní správu jdoucí od vlády přes kraje, obce, fyzické a právnické osoby až k občanovi. [3]

⁷ Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/udalosti/prirucky/bezpecnost/bezpecnost.pdf>>

Vláda ČR je nejvyšším orgánem krizového řízení. Při zajišťování připravenosti České republiky ukládá úkoly ostatním orgánům krizového řízení, řídí a kontroluje jejich činnost, určuje ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad pro koordinaci přípravy na řešení konkrétní krizové situace a zřizuje Ústřední krizový štáb jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.⁸

Parlament ČR na základě návrhu vlády vyhláší stav ohrožení státu a válečný stav, rozhoduje o ukončení nouzového stavu, který vyhlásila vláda či samosprávné orgány a vyslovuje souhlas s pobytem cizích vojsk na území ČR.

Bezpečnostní rada státu je stálým pracovním orgánem Vlády ČR pro koordinaci problematiky bezpečnosti ČR. Byla zřízena ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Podílí se na tvorbě, přípravě, realizaci, koordinaci a kontrole bezpečnostního systému ČR. Vyhodnocuje problematiku bezpečnosti České republiky a předkládá Vládě ČR návrhy opatření k jejímu zajištění.

Skládá se z 12 členů. Bezpečnostní radu státu tvoří předseda vlády a další členové vlády podle rozhodnutí vlády. Místopředsedou Bezpečnostní rady státu je místopředseda Vlády ČR a ministr práce a sociálních věcí. Bezpečnostní rada státu v rozsahu pověření, které stanovila vláda, připravuje vládě návrhy opatření k zajišťování bezpečnosti ČR. Prezident republiky má právo účastnit se schůzí Bezpečnostní rady státu.

Pracovními orgány Bezpečnostní rady jsou čtyři stálé výbory: Výbor pro civilní nouzové plánování (v gesci ministra vnitra), Výbor pro obranné plánování (v gesci ministra obrany), Výbor pro zpravodajskou činnost (v gesci předsedy vlády) a Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky (v gesci ministra zahraničních věcí).

Ústřední krizový štáb je pracovním orgánem Bezpečnostní rady státu pro řešení krizových situací v případech vnějšího vojenského ohrožení České republiky, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí a při účasti ozbrojených sil České republiky v mezinárodních operacích na obnovení míru a udržení míru, při poskytování humanitární

⁸ Převzato ze zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

pomoci většího rozsahu do zahraničí a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací.⁹

Ústřední krizový štáb (dále jen ÚKŠ) má 17 členů. Předsedou ÚKŠ jmenuje předseda vlády podle charakteru situace:

- a) ministra obrany v případě vyhlášení stavu ohrožení státu v souvislosti se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, za válečného stavu či za dalších situací vojenského charakteru, jež se významně dotýkají bezpečnostních zájmů České republiky,
- b) ministra vnitra, kromě případů uvedených v bodě a).

Dalšími členy ÚKŠ jsou:

- a) náměstek ministra obrany,
- b) náměstek ministra vnitra,
- c) náměstek ministra zahraničních věcí,
- d) náměstek ministra zdravotnictví,
- e) náměstek ministra financí,
- f) náměstek ministra dopravy,
- g) náměstek ministra průmyslu a obchodu,
- h) náměstek ministra zemědělství,
- i) ředitel úřadu Ministerstva životního prostředí,
- j) předseda Správy státních hmotných rezerv,
- k) předseda Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
- l) ředitel sekretariátu Bezpečnostní rady státu,
- m) generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky,
- n) policejní prezident České republiky,
- o) náčelník Generálního štábu Armády České republiky a
- p) vedoucí Kanceláře prezidenta republiky.¹⁰

Ministerstva a jiné správní úřady zřizují pracoviště krizového řízení, krizový štáb jako svůj pracovní orgán, zpracovávají krizový plán, poskytují potřebné dokumenty ostatním

⁹ Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>>

¹⁰ Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/brs/pracovni-vybory/ustredni-krizovy-stab/ustredni-krizovy-stab-51792/>>

ministerstvům, krajským úřadům a obecním úřadům s rozšířenou působností, provádějí analýzy možného ohrožení, evidují přehled možných rizik a odstraňují nedostatky, které by mohly být příčinou vzniku krizové situace. Zajišťují opravy a obnovy veřejných zařízení nezbytných pro přežití obyvatelstva a funkčnost státní správy, vytvářejí podmínky nepřetržité komunikace s obcemi a ostatními správními úřady.

1.4.2 Orgány kraje v krizovém řízení

Orgány kraje zajišťují připravenost kraje na řešení krizových situací.

Hejtmán řídí a kontroluje potřebná přípravná opatření k řešení krizových situací a činností spolu s územními správními úřady s krajskou působností, obcemi, právníckými a fyzickými osobami. Hejtmán zřizuje k řešení krizových situací krizový štáb kraje jako svůj pracovní orgán.

Za stavu nebezpečí je úkolem hejtmána koordinace:

- záchranných a likvidačních prací,
- poskytování zdravotnické pomoci,
- provádění opatření k ochraně veřejného zdraví,
- nutné evakuace, nouzového ubytování, nouzového zásobování pitnou vodou, potravinami a dalšími nezbytnými prostředky k přežití obyvatelstva,
- zabezpečení ochrany majetku a podílení se na zajištění veřejného pořádku na daném území,
- organizování humanitární pomoci a
- ukládání pracovní a materiální povinnosti, které napomohou k vyřešení krizové situace.¹¹

Krizový štáb kraje

Je svoláván hejtmanem, zejména k projednávání řešení krizových situací a přijetí opatření při řešení krizových situací, při nichž může dojít k omezení základních práv a svobod. Krizový štáb je složen z vedoucího krizového štábu, jeho členů a pracovní skupiny, a to jsou:

¹¹ Dostupné na WWW: <http://www.firebrno.cz/uploads/legislativa/240_2000.pdf>

- členové příslušné bezpečnostní rady,
- členové stálé pracovní skupiny krizového štábu.

Stálou pracovní skupinu tvoří:

- tajemník krizového štábu,
- pracovníci krajského úřadu,
- zástupci složek IZS s krajskou působností,
- odborníci s ohledem na druh řešené krizové situace nebo mimořádné události.[6]

Bezpečnostní rada kraje je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman, ten jmenuje její členy. Krizový zákon určuje, které osoby musí hejtman kraje za členy bezpečnostní rady kraje vždy jmenovat. Jsou jimi zástupci krajského úřadu a zástupci výkonných složek na územní úrovni (Policie České republiky správy kraje, Hasičského záchranného sboru kraje, Armády České republiky, zdravotnické záchranné služby). Další tři členy jmenuje hejtman kraje podle potřeby a dle svého uvážení. Bezpečnostní rada kraje může mít nanejvýš 10 členů.¹²

Tajemníkem bezpečnostní rady kraje je obvykle jmenován zaměstnanec krajského úřadu, který působí v oblasti krizového řízení z důvodu zajištění propojení činností na úseku připravenosti na řešení krizových situací. [6]

Policie České republiky je výkonným orgánem státní moci v oblasti ochrany obyvatelstva, majetku a veřejného pořádku. Policie ČR zajišťuje připravenost k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území kraje. V případě výskytu krizové situace nebo mimořádné události má Policie České republiky právo požadovat od Hasičského záchranného sboru kraje potřebné informace a dokumenty k plnění svých úkolů.

Hasičský záchranný sbor kraje je oprávněn za účelem přípravy na krizové situace vyžadovat, shromažďovat a evidovat údaje o zdravotnických, ubytovacích a stravovacích zařízeních, činnostech PO a PFO v oblasti výroby a služeb, počtech zaměstnanců ve výrobních provozech a počtech osob bydlících v místech předpokládané evakuace, množství, složení a umístění vyráběných, používaných nebo skladovaných nebezpečných látek, stavbách

¹² Dostupné na WWW: <http://www.firebrno.cz/uploads/legislativa/240_2000.pdf>

určených k ochraně obyvatelstva při krizových situacích, k zabezpečení záchranných prací, ke skladování materiálu civilní ochrany a k ochraně a ukrytí obsluh důležitých provozů.

Hasičský záchranný sbor kraje ukládá obcím rozpracování vybraných úkolů krizového plánu kraje, poskytuje obcím podklady nezbytné pro rozpracování úkolů krizového plánu kraje, seznamuje obce, PO a FO s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení, pro potřebu krizového řízení koordinuje sběr dat od územních správních úřadů a vytváří podmínky pro činnost krizového štábu kraje.

1.4.3 Orgány na úrovni obcí a měst

Orgány obce zajišťují připravenost obce na řešení krizových situací.

Úkoly **obecního úřadu** při řešení krizových situací jsou:

- rozpracování úkolů krizového plánu kraje,
- poskytování informací a podkladů potřebných ke zpracování tohoto krizového plánu hasičskému záchrannému sboru kraje,
- podílení se na zajištění veřejného pořádku,
- seznámení PO a FO s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení, aj.

Starosta obce zřizuje krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací, odpovídá za připravenost obce k řešení krizových situací, nepřetržitý provoz informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení, které určilo Ministerstvo vnitra. V době krizového stavu starosta zabezpečuje varování osob před hrozícím nebezpečím, organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce, organizuje evakuaci osob z ohroženého území a zajišťuje dalších nezbytná opatření k řešení krizových situací. Pokud starosta neplní v době krizového stavu úkoly stanovené zákonem č. 240/2000 Sb., může hejtman tyto úkoly převést na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje.¹³

¹³ Dostupné na WWW: <http://www.firebrno.cz/uploads/legislativa/240_2000.pdf>

Bezpečnostní rada určené obce je koordinačním orgánem pro krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady určené obce je starosta této určené obce, který jmenuje členy bezpečnostní rady určené obce. Bezpečnostní rada určené obce má nanejvýš 8 členů.

Členové bezpečnostní rady obce jsou:

- místostarosta,
- tajemník obecního úřadu (pokud je tato funkce zřízena),
- příslušník hasičského záchranného sboru kraje (určený ředitelem hasičského záchranného sboru kraje nebo jím určeným služebním funkcionářem),
- příslušník Policie České republiky (určený policejním prezidentem nebo jím určeným služebním funkcionářem),
- velitel sboru dobrovolných hasičů určené obce (pokud je tento sbor zřízen) a
- zaměstnanec určené obce, jenž je jmenován tajemníkem bezpečnostní rady určené obce.

Jmenování zbývajících členů bezpečnostní rady je přizpůsobeno místním podmínkám. [6]

Krizový štáb určené obce

Krizový štáb určené obce je svoláván operativně, zejména k projednání zásadních záležitostí týkajících se řešení krizové situace a přijetí krizových opatření spojených s nezbytným omezením základních práv a svobod.

Krizový štáb určené obce svolává starosta v případě, že:

- je vyhlášen krizový stav pro celé území státu nebo pro jeho část patřící do působnosti orgánu krizového řízení,
- je vyhlášen stav nebezpečí pro celé území patřící do působnosti orgánu krizového řízení nebo pro jeho část,
- jej použije ke koordinaci záchranných a likvidačních prací,
- jde o úkol prováděný při cvičení, nebo
- je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra při koordinaci záchranných a likvidačních prací.

Členy krizového štábu určené obce jsou členové bezpečnostní rady určené obce a členové stálé pracovní skupiny krizového štábu určené obce. Stálou pracovní skupinu

krizového štábu určené obce tvoří tajemník krizového štábu určené obce, pracovníci obecního úřadu určené obce a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace. Tajemníkem krizového štábu určené obce je tajemník bezpečnostní rady určené obce.¹⁴

¹⁴ Dostupné na WWW: <http://www.hzspraha.cz/soubory/oo_rizeni.html>

2 Postavení obcí a měst v krizovém řízení

Při zabezpečování ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech a krizových situacích tvoří obec, při plnění svých úkolů ochrany veřejného zájmu, základní prvek veřejné správy.

Podle § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), je určená obec obcí, kterou určí Hasičský záchranný sbor kraje k rozpracování vybraných úkolů krizového plánu kraje.¹⁵

Podle zákona 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky se obecní úřady obcí s rozšířenou působností při zajišťování obrany státu:

- podílejí na vyhodnocování objektů, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou být napadeny, a navrhují způsob jejich ochrany,
- plánují opatření k vytvoření podmínek nezbytných pro zajištění životních potřeb obyvatelstva, činnost státní správy a samosprávy,
- vedou evidenci o věcných prostředcích, které lze využít pro zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu,
- vedou evidenci osobních údajů o FO, které lze využít k pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci,
- podílejí se na evakuaci obyvatelstva a zabezpečení podmínek nezbytných pro zajištění jejich nezbytných životních potřeb,
- plní úkoly pro zabezpečení obrany státu podle rozhodnutí ministerstva,
- podílejí se na organizaci přípravy občanů k obraně státu, aj.¹⁶

¹⁵ Dostupné na WWW: <http://www.firebrno.cz/uploads/legislativa/240_2000.pdf>

¹⁶ Dostupné na WWW: <http://nenasili.cz/files/paragraf_5_zakona_222_1999_o_zajistovani_obrany_CR.pdf>

2.1 Příprava obce na mimořádné události, záchranné a likvidační práce

Orgány obce zajišťují při výkonu státní správy úkoly ochrany obyvatelstva ve vztahu k obyvatelstvu na území obcí a připravenost obce na řešení krizových situací. Orgány obce mají rozhodující úlohu při informování obyvatel o možných ohroženích a postupu při řešení následků mimořádných událostí. K tomu účelu mohou být vytvářena informační a poradenská centra k problematice ochrany obyvatelstva.

Obecní úřad se podílí na provádění záchranných a likvidačních prací a nouzovém přežití obyvatel příslušné obce, zajišťuje hospodaření s materiálem civilní ochrany, varování, evakuaci a ukrytí. Na podporu jejich plnění jsou obcím poskytovány příspěvky ze státního rozpočtu a mohou jim být poskytnuty státní dotace.

Přípravu určených pracovníků obce k provádění úkolů ochrany obyvatelstva za mimořádných událostí zajišťuje obecní úřad a HZS kraje.

K plnění úkolů obcí v oblasti ochrany obyvatelstva, zvláště ve zdravotnických a sociálních zařízeních jsou využívány především sbory dobrovolných hasičů obcí a zařízení civilní ochrany zřizovaných u obcí, v nichž není zřízena jednotka sboru dobrovolných hasičů obce. Jednotky a zařízení civilní ochrany se podílejí zejména na zabezpečení evakuace, zabezpečení nouzového přežití, ukrytí, zajišťování humanitární pomoci, zjišťování a označování nebezpečných oblastí a provádění dekontaminace.¹⁷

2.2 Ochrana obyvatel

2.2.1 Varování a vyrozumění

Varováním jsou myšlena organizační a technická opatření, která zabezpečují včasné upozornění obyvatelstva na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Varování zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně obyvatelstvu poskytnuta prvotní informace o vyhlášení stavu

¹⁷ Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.45>>

nebezpečí, nařízení evakuace, způsobech jejího provedení a o chování obyvatelstva v jejím průběhu.

Obecní úřad s rozšířenou působností vyhlašuje varovný signál pro obyvatelstvo ve správním obvodu obce prostřednictvím KOPIS HZS kraje. Obec s pověřeným obecním úřadem vyhlašuje varovný signál pro obyvatelstvo ve správním obvodu obce.

Od 1. listopadu 2001 je varovný signál „**Všeobecná výstraha**“ jediným signálem zavedeným na území České republiky. Jedná se o kolísavý tón sirény po dobu 140 vteřin. Vyhlašuje se v případech, kdy došlo, nebo může dojít k ohrožení životů a zdraví obyvatel v důsledku hrozby nebo vzniku mimořádných událostí. [4]

Varování je technicky zabezpečeno tzv. **jednotným systémem varování a vyrozumění (JSVV)**. Je to souhrn organizačních vazeb a technických zařízení zřizovaných a provozovaných ministerstvem vnitra. Je tvořen vyrozumívacími centry, přenosovými a komunikačními sítěmi, koncovými prvky varování, vyrozumění a zařízeními pro tísňové informování obyvatelstva.¹⁸

Vyrozuměním se rozumí souhrn organizačních a technických opatření, která zabezpečují včasné předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události nebo krizové situaci určeným orgánům státní správy, samosprávy, PO a FO.

2.2.2 Evakuace

Evakuace je nejúčinnější a nejrozsáhlejší opatření, které se používá při ochraně obyvatelstva před případnými následky hrozících nebo vzniklých mimořádných událostí. Uskutečňují se z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, zajišťujících pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování.

Pracovní skupina krizového štábu nebo povodňové komise je orgánem řídící evakuaci z míst shromažďování v evakuační zóně mimo ohrožený prostor do evakuačních středisek a přijímacích středisek, kde dochází k jejich evidování a rozdělování do míst přechodného ubytování.

¹⁸ Dostupné na WWW: <http://www.hzsoul.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=64&Itemid=80>

Rozdělení evakuace

- podle doby trvání se evakuace uskutečňují jako :
 - krátkodobá (v případě, že hrozící krizová situace nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova), nebo
 - dlouhodobá (v případě, že krizová situace vyžaduje více než 24 hodinový pobyt mimo místo trvalého pobytu obyvatelstva)
- z hlediska způsobu realizace se jedná o:
 - evakuaci řízenou (přestavitelé orgánů zodpovědných za řízení evakuace tuto evakuaci řídí a ovlivňují), nebo
 - evakuaci samovolnou, (kdy se jedná o neřízené přemístění osob a opuštění ohroženého prostoru vlastními dopravními prostředky nebo pěšky)

V případě poškození či zničení obydlí evakuačních prostor je provedeno ubytování a zabezpečení evakuovaných osob na území celého kraje podle Plánu nouzového přežití obyvatelstva.¹⁹

Evakuační zavazadlo

Evakuační zavazadlo se připravuje pro případ opuštění bytu v důsledku vzniku mimořádné události a nařízené evakuace. Jako evakuační zavazadlo poslouží např. batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo musí být označeno jménem a adresou evakuované osoby.

Evakuační zavazadlo má obsahovat:

- základní trvanlivé potraviny (konzervy), dobře zabalený chléb a pitnou vodu,
- předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- hygienické a toaletní potřeby,
- potřebné léky,
- náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku,
- rádio s náhradními bateriemi a svítilnu,
- kapesní nůž a zápalky.²⁰

¹⁹ Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.54>>

²⁰ Dostupné na WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>>

2.2.3 Ukrytí

Ukrytí obyvatelstva se připravuje a zabezpečuje pro případ vojenského ohrožení:

- v improvizovaných úkrytech, které se zřizují svépomocí obyvatelstva podle navržených postupů úprav staveb, nebo
- ve stálých úkrytech, které jsou nebo byly pro účely ukrytí postavené investičním způsobem.

Opatření k ukrytí se připravují a zajišťují v době míru. Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se improvizované úkryty budují a stálé úkryty zpohotovují. Za základní způsob ochrany obyvatelstva při vojenském ohrožení je považováno ukrytí v improvizovaných úkrytech.

Orgány obcí provádějí při organizování ukrytí, v období mimo krizové stavy, vytipování objektů a prostor vhodných pro zřízení improvizovaných úkrytů pro obyvatelstvo.

Úkoly ukrytí :

- vytipování objektů a prostorů vhodných pro improvizované ukrytí obyvatelstva v obcích,
- aktualizace evidence stálých úkrytů, evidence improvizovaných úkrytů a přehledy ukrytí obyvatelstva v obcích,

zabezpečení a kontroly připravenosti stálých úkrytů k ukrytí obyvatelstva,

- vyřazování stálých úkrytů s nevyhovujícím technickým stavem, nevyužitelných úkrytů a úkrytů pro účely změny jejich využití k jinému účelu.²¹

2.2.4 Nouzové přežití obyvatelstva

Nouzové přežití je součástí hlavních opatření ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech a krizových situacích, kterými jsou zejména živelní pohromy, technologické havárie, epidemie a jiné. Je zpracováno jako součást havarijního plánu kraje v Plánu nouzového přežití. Opatření nouzové přežití jsou připravována v souladu se zákonem č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a vyhláškou MV č.328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS.²²

²¹ Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.53>>

Opatření nouzového přežití představuje souhrn činností a postupů příslušných orgánů, zainteresovaných subjektů a samotných občanů, která jsou prováděna s cílem snížit dopady mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy postiženého obyvatelstva na co nejmenší možnou míru. Opatření nouzového přežití navazují na evakuaci obyvatelstva z postiženého území.

Opatření nouzového přežití jsou připravována v souladu s koncepcí ochrany obyvatelstva a jsou realizována pro oblasti:

- nouzového ubytování,
- nouzového zásobování pitnou vodou,
- nouzového zásobování potravinami,
- nouzových základních služeb obyvatelstvu,
- organizování humanitární pomoci,
- nouzových dodávek energií a
- rozdělení odpovědnosti za provedení těchto opatření.²³

2.2.5 Individuální ochrana obyvatelstva

Způsoby a rozsah individuální ochrany

- **Při mimořádné události**
 - individuální ochrana před účinky nebezpečných látek při mimořádných událostech, využívají se prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla.
- **Při stavu ohrožení státu a válečném stavu**
 - jako doplňující opatření k evakuaci a ukrytí se používají prostředky individuální ochrany. Jsou určeny k ochraně před radiačními, toxickými a infekčními účinky bojových látek.

Výdej prostředků individuální ochrany z hlediska rozdělení obyvatelstva do určených kategorií:

- a) dětské ochranné vaky pro děti (do 1,5 roku věku),
- b) dětské ochranné kazajky pro děti (od 1,5 do 6 let věku),

²² Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.55>>

²³ Dostupné na WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzove-preziti.aspx>>

- c) dětské ochranné masky pro děti (od 1,5 do 18 let věku),
- d) ochranné masky pro osoby umístěné ve zdravotnických a sociálních zařízeních,
- e) ochranné masky pro doprovod osob uvedených v písmenech a) až d).

Chybějící prostředky individuální ochrany jsou doplňovány systémem hospodářských opatření pro krizové stavy dle zákona č. 241/2002 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. Ostatní obyvatelstvo má možnost nákupu prostředků individuální ochrany ve specializovaných prodejnách. V rámci regulačních opatření jsou stanoveny jejich maximální prodejní ceny.

Úkoly zabezpečení prostředky individuální ochrany

- zabezpečení pravidelných kontrol prostředků individuální ochrany,
- aktualizace přehledů o zabezpečení prostředků individuální ochrany pro určené kategorie obyvatelstva.²⁴

Prostředky improvizované ochrany

Základním principem improvizované ochrany je využití vhodných oděvních součástí, které jsou k dispozici v každé domácnosti a pomocí kterých je možné chránit jak dýchací cesty, tak celý povrch těla.

Zásady při používání prostředků improvizované ochrany:

- celý povrch musí být zakryt,
- všechny ochranné prostředky je nutno utěsnit,
- pro dosažení vyšších ochranných účinků kombinovat více ochranných prostředků.

Improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla je určena:

- k překonání zamořeného prostoru,
- k úniku ze zamořeného území,
- k přesunu osob do stálých úkrytů,
- k evakuaci obyvatelstva.²⁵

²⁴ Dostupné na WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.57>>

²⁵ Dostupné na WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/improvizovana-ochrana-dychacich-cest-a-povrchu-tela.aspx>>

3 Krizové řízení ve vybraných obcích (Rýmařov, Bruntál)

3.1 Rýmařov

3.1.1 Základní údaje

Na správním území Rýmařova, které zaujímá více než 60 km², žije přibližně 9 400 obyvatel. Území se nachází v jižní části okresu Bruntál a je spádovým centrem pro okolní obce - Stará Ves, Žďárský Potok, Dolní Moravice a Horní Moravice, Nová Ves, Malá Morávka, Karlov, Malá Štáhle, Břidličná, Vajglov, Albrechtice, Jiříkov, Sovinec a Těchanov, Ryžoviště, Horní Město, Rešov a Dobřečov, Sklály, Stříbrné Hory, Tvrdkov a Ruda. Lesní porosty zaujímají plochu 1876 ha a pole plochu 1946 ha. Vodní plochy zaujímají rozlohu 6,3 ha.²⁶ Na tomto správním území se nenachází žádný nebezpečný závod.

Jednotka sboru dobrovolných hasičů Rýmařov

Požární ochranu na správním území ORP Rýmařov zajišťuje Hasičský záchranný sbor MSK a Jednotka sboru dobrovolných hasičů města Rýmařova (dále jen JSDH). Jednotka je složena z 18-ti členů (včetně velitele jednotky). Členové jsou rozděleni do tří pohotovostních skupin po čtyřech, kteří mají týdenní pohotovostní služby. Ostatní členové, včetně velitele jednotky, jsou vedeni jako záloha, aby v případě nemoci některého z členů družstva doplnili stav pro zásah. JSDH je organizační složkou města zařazenou v organizační struktuře Městského úřadu Rýmařov.

3.1.2 Informovanost obyvatelstva

Městský úřad informuje své občany na internetových stránkách města, úřední desce a prostřednictvím místního rozhlasu. Na internetových stránkách města jsou objasněny základní pojmy jako: krizové řízení, ochrana obyvatelstva, krizová situace, krizové stavy aj. Jsou zde zveřejněna telefonní čísla tísňového volání, zásady chování při mimořádných událostech, příprava evakuačního zavazadla a způsoby improvizované ochrany v případě havárií. Na

²⁶ Dostupné na WWW: <<http://www.rymarov.cz>>

městském úřadě jsou pro občany k dispozici brožurky, vydané Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje, o varování obyvatelstva, ochraně před povodněmi aj.

3.1.3 Varování a vyrozumění

V obci Rýmařov je zaveden Systém jednotného varování a vyrozumění (SJVV). Je složen ze 13 sirén, z toho je 10 rotačních a 2 elektronické (umístěny na celém správním území). V obci je též nainstalován aktualizovaný místní rozhlas, který se skládá ze 76 přijímačů a umožňuje vysílání varovného signálu i předání hlasové tísňové informace a je zařazen v systému dálkového ovládání.

Na zářijové zasedání zastupitelstva města připravují zastupitelé projednání a rozhodnutí o vybudování varovného systému před povodněmi. Navrženým řešením je nainstalování několika srážkoměrných stanic v povodí potoků na území ORP Rýmařov na měření úhrnu dešťových srážek. V případě překročení limitu úhrnu srážek by stanice podala zprávu určeným zaměstnancům města, HZS a bezpečnostní radě.

3.1.4 Ukrytí

Na správním území ORP Rýmařov není evidován žádný stálý, tlakově odolný kryt. V evidenci jsou pouze improvizované úkryty.

3.1.5 Orgány obce v systému krizového řízení

Bezpečnostní rada

Bezpečnostní rada provádí zhodnocení stávající situace a připravenost na řešení mimořádných událostí a krizových situací, a vytyčuje úkoly na pravidelných jednáních, které se konají zpravidla 3-4x za rok. Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Rýmařov provádí svoji činnost pro celý správní obvod.

Složení Bezpečnostní rady:

- předseda: Ing. Petr Klouda – starosta města
- tajemník: Zdeněk Kudlák – vedoucí odboru vnitřních věcí
- členové:

- Ing. Jaroslav Kala – místostarosta města Rýmařov
- Ing. Jiří Furik – tajemník MěÚ Rýmařov
- Npor. Milan Ondrašík – velitel obvodního oddělení Policie Rýmařov
- Plk. Ing. Jiří Patrovský – ředitel územního odboru HZS Bruntál
- Vítězslav Skoupil – velitel JSDH Rýmařov
- Lumír Sedláček – vrchní strážník Městské policie Rýmařov²⁷

Krizový štáb

Krizový štáb správního obvodu Rýmařov, na základě vlastních manažerských schopností a vypracované dokumentace, předkládá podklady pro rozhodovací činnost starosty města při řešení mimořádných situací. Krizový štáb svolává starosta města, nebo jím pověřený pracovník úřadu. Při aktivaci krizového štábu k řešení krizové situace nebo rozsáhlé mimořádné události zasedá tento orgán zpravidla v zasedací místnosti budovy Městského úřadu Rýmařov, popř. v náhradním objektu místní školy.

Složení krizového štábu města:

- starosta
- zástupce starosty
- pracovník CO
- vrchní strážník Městské policie
- velitel JPO 2
- ředitel Městských služeb, zástupce vodovodů a kanalizací
- spojovatel na sekretariátu městského úřadu

Proověření akceschopnosti krizového štábu ORP Rýmařov

Dne 3. března 2009 bylo provedeno námětové cvičení krizových štábů Moravskoslezského kraje a určených obcí Ostrava, Opava, Frýdek-Místek, Bílovec, Hlučín, Nový Jičín a Rýmařov. Byla řešena krizová situace Stav nebezpečí - Sněhová kalamita Moravskoslezského kraje. Na správním území ORP Rýmařov byl cvičně vyhlášen krizový stav pro obec Jiříkov a jeho přilehlé části Kněžpole a Sovinec.

²⁷ Jmenný seznam zveřejněn na internetových stránkách města. Dostupné na WWW: <<http://www.rymarov.cz/krizove-rizeni>>

V přehledu činností a plnění opatření pro zvládnutí krizové situace, který vypracoval krizový štáb města Rýmařova spolu s komunikačním střediskem (viz. Příloha č.1), je podrobně popsán průběh odstraňování příčin krizové situace.

V 6:30 hod. přijal krizový štáb ORP Rýmařov hlášení o sněhové kalamitě a následně byla zpráva zpětně potvrzena. Svolání pracovní skupiny krizového štábu ORP Rýmařov (dále jen pracovní skupina KŠ) se uskutečnilo v 6:40 hod. ve složení vedoucího směny, tajemníka krizového štábu a vedoucích pracovních skupin. V 6:51 přijala pracovní skupina KŠ e-mailovou zprávu o rozhodnutí hejtmána Moravskoslezského kraje o vyhlášení stavu nebezpečí pro území Moravskoslezského kraje a započala ve své činnosti.

Došlo ke spolupráci krizového štábu ORP Rýmařov se složkami integrovaného záchranného systému, městskou policií Rýmařov, Lesy ČR a postiženými obcemi. Byly potvrzeny kontakty na PO a PFO zahrnuté do Havarijního plánu města. Cvičně došlo i k žádosti krizového štábu Moravskoslezského kraje o vyžádání technických prostředků potřebných k likvidaci sněhové kalamity. V 10:50 hod. byly všechny komunikace na správním území ORP Rýmařov zprůjezdněny a v souladu s plánem cvičení byl k 11:00 hod. dne 3.3.2009 zrušen stav nebezpečí a činnost krizového štábu Moravskoslezského kraje ukončena.

3.1.6 Informační systémy

Pracovníci krizového řízení mají přístup do informačního systému plánování civilních zdrojů pod názvem ARGIS. Tento systém provozuje Správa státních hmotných rezerv. Veškeré informace obsažené v systému ARGIS slouží především starostovi obce při řešení krizové situace k zajišťování věcných zdrojů. V tomto informačním systému provádí městský úřad aktualizaci krizového plánu města, souhrnně jednou za tři roky.

3.2 Bruntál

3.2.1 Základní údaje

Správní obvod Bruntál se nachází v západní části Moravskoslezského kraje. Hraničí s obcemi spadajícími pod správní obvod Krnov, s obcemi správního obvodu Opava, s obcemi správního obvodu Vítkov a obcemi spadajícími pod správní obvod Rýmařov. Správní území zahrnuje celkem 33 obcí, což je třetí největší počet obcí spadajících do správního obvodu v

rámci Moravskoslezského kraje. V obvodě jsou 4 obce, které jsou pověřenými úřady – Bruntál, Moravský Beroun, Vrbno pod Pradědem a Horní Benešov.

Rozlohou 706,67 km² je na prvním místě v kraji, zaujímá 12,7 % rozlohy Moravskoslezského kraje. V samotném městě Bruntále žije přibližně 40 000 obyvatel tohoto správního obvodu. Na území správního obvodu Bruntál se nacházejí dva významné vodní toky – řeky Opava a Moravice. Lesy, které tvoří 45 % rozlohy správního obvodu, mají mimořádný význam pro svou funkci vodohospodářskou a ochrannou. Oblast má charakter průmyslově zemědělské oblasti, zemědělská půda zaujímá necelých 46 % rozlohy správního obvodu.²⁸ Na tomto správním území se nenachází žádný nebezpečný závod.

Jednotka požární ochrany Bruntál

Jednotka požární ochrany Bruntál (dále jen jednotka) je zařazena do kategorie jednotek požární ochrany - JPO II/1 - což je podřízeno požadavku na zabezpečení výjezdu jednotky do 5 minut po vyhlášení poplachu. Jednotka je složena ze 12-ti členů (včetně velitele jednotky) a je organizační složkou města zařazenou v organizační struktuře Městského úřadu Bruntál. Deset členů jednotky vykonává tuto činnost jako vedlejší zaměstnání na základě dohody o pracovní činnosti, zbylí dva členové jako hlavní zaměstnání. Jednotka se skládá z velitele jednotky, velitelů družstev, strojníků a hasičů, požární techniky a věcných prostředků požární ochrany.²⁹

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, územní odbor Bruntál

Na území okresu Bruntál jsou tři profesionální stanice HZS. Centrální hasičská stanice je vybudována v Bruntále. Součástí areálu, v němž se stanice nachází, je středisko zdravotnické záchranné služby a heliport. Součástí stanice je i ředitelství územního odboru a sektorové operační středisko Západ. U HZS územního obvodu Bruntál je zaměstnáno celkem 36 příslušníků, přičemž na jedné 24-hodinové směně slouží 11 příslušníků, a to 1 velitel čety, 2 velitelé družstev, 4 strojníci a 4 hasiči.

Působnost HZS MSK je dále vymezena zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.³⁰

²⁸ Dostupné na WWW: <[http://www.ostrava.czso.cz/xt/edicniplan.nsf/t/AF00503069/\\$File/8105_zc03.pdf](http://www.ostrava.czso.cz/xt/edicniplan.nsf/t/AF00503069/$File/8105_zc03.pdf)>

²⁹ Dostupné na WWW: <<http://www.hasicibruntal.cz/organizace.htm>>

³⁰ Dostupné na WWW: <<http://www.izs-br.cz/>>

3.2.2 Informovanost obyvatelstva

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje vydal informační letáky pro veřejnost, které jsou k dispozici jak v tištěné formě, tak „online“ na internetových stránkách JPO Bruntál. Jedná se zejména o problematiku mimořádných událostí, varování obyvatelstva, úniku nebezpečných látek aj. Na stránkách JPO Bruntál je také pro občany zveřejněna příručka "Řešení mimořádných událostí a krizových situací", vydána MV-GŘ HZS ČR. Jsou zde také upřesněny pojmy jako: krizové řízení, krizové stavy, mimořádná událost, IZS atd.

3.2.3 Varování a vyrozumění

Ve správním obvodu ORP Bruntál je zaveden Systém jednotného varování a vyrozumění (SJVV). Je složen ze 32 sirén, z toho je 26 rotačních, 4 elektronické a 2 využívané jako místní rozhlas, který umožňuje vysílání varovného signálu i předání hlasové tísňové informace a je zařazen v systému dálkového ovládání. V samotném městě Bruntále je nainstalováno 5 sirén.

3.2.4 Ukrytí

Na správním území ORP Bruntál není v evidenci žádný stálý, tlakově odolný kryt. V roce 2005 byl poslední kryt, nacházející se v obci Horní Životice, vyjmut z evidence na žádost majitele z důvodu vysokých nákladů na jeho provozuschopnost. V evidenci jsou pouze improvizované úkryty.

3.2.5 Orgány obce v systému krizového řízení

Bezpečnostní rada

Bezpečnostní rada správního obvodu Bruntál vyhodnocuje podmínky a připravenost na řešení krizových situací a mimořádných událostí a stanovuje úkoly na pravidelných jednáních, která se konají 3x ročně.

Složení Bezpečnostní rady:

- předseda: Ing. František Struška – starosta města
- tajemník: Bc. Roman Bernát - vedoucí OS JPO Bruntál

- členové:
 - Ing. Bc. Alena Skácelová, Ph.D. – tajemník
 - MUDr. Alena Čandová - členka komise sociálně právní ochrany dětí
 - plk. Ing. Jiří Patrovský - ředitel bruntálského územního odboru HZS MSK
 - Miroslav Sedláček - velitel JPO Bruntál
 - Ing. Václav Mores - 1. místostarosta
 - plk. JUDr. Jaromír Tkadleček - vedoucí územního odboru vnější služby

Krizový štáb

Krizový štáb je pracovním orgánem starosty pro řešení krizových situací. Jeho vznik a úkoly jsou vymezeny zákonem č. 240/2000 Sb. (krizový zákon) § 21 a nařízením vlády č. 462/2000 Sb.

Při aktivaci krizového štábu k řešení krizové situace nebo rozsáhlé mimořádné události zasedá tento orgán zpravidla v určené místnosti budovy Městského úřadu Bruntál, popř. v náhradním objektu na ul. Partyzánská v Bruntále.

Krizový štáb obce s rozšířenou působností Bruntál provádí svoji činnost pro celý správní obvod.

Složení krizového štábu města:

- předseda: Ing. František Struška – starosta města
- tajemník: Bc. Roman Bernát - vedoucí OS JPO Bruntál
- Ing. Romana Kotalová, vedoucí odboru kanceláře tajemníka
- Radim Křivek - vedoucí odboru obecního živnostenského úřadu
- Ing. Slavoboj Rausch - vedoucí odboru skupiny pro součinnost a komunikaci
- Ing. Zdeněk Morong - vedoucí odboru skupiny pro součinnost a komunikaci
- Lumír Hrbáč - vedoucí odboru skup. analýzy a nasazení sil a prostředků
- npor. Bc. Petr Kurfirst - vedoucí odboru skup. analýzy a nasazení sil a prostředků
- Petr Ludwig - referent všeobecné správy
- Petr Hrudík - vedoucí odboru skupiny tyl. zabezpečení a ochrany obyvatelstva³¹

³¹ Jmenný seznam zveřejněn na internetových stránkách města. Dostupné na WWW:<<http://www.mubruntal.cz/>>

Prověření akceschopnosti krizového štábu ORP Bruntál

Dne 8. dubna 2008 bylo provedeno námětové cvičení krizových štábů Moravskoslezského kraje a určených obcí Bruntál, Kravaře, Jablunkov, Orlová, Třinec a Vítkov, a to na dobu od 6:00 do 11:00 hodin. Důvodem vyhlášení krizové situace byla vichřice, jenž se v noci ze dne 7.4. na 8.4.2008 přehnala přes území Moravskoslezského kraje. Vzhledem k tamějším povětrnostním podmínkám a předpovědi meteorologů byla očekávána druhá vlna větrné smršti dosahující až 180km/hod. Na správním území ORP Bruntál byl cvičně vyhlášen krizový stav – stav nebezpečí, na téma: „Větrná smršť na území Moravskoslezského kraje“.

Cílem tohoto cvičení bylo provést svolání a procvičit činnost krizového štábu Moravskoslezského kraje s krizovými štáby výše uvedených (určených) obcí s využitím technických prostředků k odstranění následků vzniklé krizové situace. Podrobný popis průběhu cvičení – viz. Příloha 2.

Ve 4:00 hod. byla hejtmanem kraje, jako reakce na vichřici z předešlé noci s ohledem na způsobené škody, svolána bezpečnostní rada kraje. Po důkladném zvážení situace se hejtman MKS rozhodl v 6:00 hod. vyhlásit pro území kraje stav nebezpečí. Starosta ORP Bruntál převzal v 6:20 hod. informaci o vyhlášení krizového stavu a nařídil svolání stálé pracovní skupiny KŠ. Bylo zpohotověno pracoviště KŠ a připravila jsem dokumentace k zahájení činnosti.

Rozhodnutí KŠ MSK o vyhlášeném krizovém stavu bylo zasláno všem obcím ve správním území ORP Bruntál. Informovaly se i orgány a organizace dotčené v Havarijním plánu města a provedla se aktivace sil a prostředků. V 8:15 byl městským rozhlasem vyhlášen zákaz vstupu, pobytu a pohybu v lesích. Informace o tomto zákazu byla zveřejněna i prostřednictvím regionálních médií.

Po 10. hodině ranní přijal krizový štáb ORP Bruntál rozhodnutí hejtmana kraje o zrušení stavu nebezpečí z důvodu nenaplněné meteorologické předpovědi 2. vlny větrné smršti. Činnost krizových štábů byla ukončena.

Povodňová komise

Povodňová komise organizuje a zabezpečuje ochranu před povodněmi. Organizace ochrany před povodněmi zahrnuje přípravu na:

- povodňové situace,
- řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni,

- řízení, organizaci a kontrolu činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi.

Členové povodňové komise:

- Ing. František Struška – starosta
- Ing. Bc. Alena Skácelová, Ph.D. - tajemník (zástupce předsedy povodňové komise)
- Mgr. Vladimír Procházka - vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
- Ing. Pavel Petr - ředitel městské policie
- Miroslav Houdek - referent odboru správy majetku a rozvoje města
- Petr Fiala - radní
- Bc. Roman Bernát - vedoucí OS JPO Bruntál
- Jan Strádal
- Zdeněk Riffler
- npor. Bc. Jaroslav Močko
- MUDr. Petr Kopřivík - radní (předseda komise pro dopravu)
- Mgr. Eva Brichtová – právník
- Ing. Břetislav Kohut - vedoucí finančního odboru
- Ing. Pavla Teplíčková - vedoucí odboru výstavby a územního plánování
- Ing. Jarmila Bordovská - delegát ZVHS
- Tomáš Vyhnánek - delegát ZVHS

3.2.6 Informační systémy

I zde je zaveden informační systém ARGIS, sloužící k zajišťování věcných zdrojů. Určení zaměstnanci městského úřadu v oblasti krizového řízení si zde vytipují vhodné subjekty, které by mohly poskytnout nezbytnou dodávku vhodnou k řešení různých druhů krizových situací. V tomto informačním systému provádí městský úřad souhrnnou aktualizaci krizového plánu města každé tři roky. Průběžnou aktualizaci provádí zpravidla ke konci každého kalendářního roku.

3.3 Zhodnocení krizového řízení ve vybraných obcích

Na území celé republiky je evidováno celkem 5 178 stálých úkrytů s celkovou kapacitou 920 tisíc úkrytových míst, přičemž stát vlastní pouze 709 těchto úkrytů. Jelikož je částka, vynaložená na jejich údržbu a provoz ze státních prostředků, zcela nedostatečná, vlastníci krytů žádají vyřazení jejich krytů z evidence z důvodu nedostatku financí na jejich provozuschopnost. Na území celého bývalého okresu Bruntál již není jediný stálý tlakově odolný kryt, využívaný proti účinkům světelného a tepelného záření, pronikavé radiaci, kontaminaci radioaktivním prachem a proti tlakovým účinkům v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu. Ukrytí vybraných skupin obyvatelstva se tedy plánuje pouze v improvizovaných úkrytech. Problém nedostatku stálých tlakově odolných úkrytů není pouze na Bruntálsku, ale na celém území naší republiky.

Informovanost obyvatel, z hlediska jejich varování před blížící se hrozbou a z hlediska jejich vlastní ochrany při vzniku mimořádné události, se mi jeví jako dostačující.

Připravenost na krizové situace lze studovat pomocí plánů příslušné obce. Zde je možné nalézt nedostatky ve formě aktualizace dokumentů, kdy nedochází k průběžnému doplňování získaných informací, které jsou mnohdy zastaralé a nedostačující.

Jednání bezpečnostních rad se konají pravidelně, v souladu s nařízením vlády č. 462/2000 Sb. k provedení krizového zákona, ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb., v platném znění.

Akceschopnost krizových štábů se pravidelně prověřuje řešením cvičně vyhlášených krizových stavů, do kterého jsou zapojeny i složky IZS, PO a PFO zahrnuté do havarijního plánu příslušného správního obvodu ORP a v neposlední řadě i krizový štáb Moravskoslezského kraje. Činnost při již zrealizovaných cvičeních zcela odpovídala legislativě a jednotlivé orgány krizového řízení pracovaly na vzájemné provázanosti a koordinaci. Docházelo ke včasné informovanosti obyvatelstva o konaných krocích, informace byly včas poskytnuty médiím a nedocházelo ke zkreslení celé situace.

Do dokumentů krizového řízení, obsahujících zvláštní skutečnosti, jsem neměla oprávnění nahlédnout, byly mi pouze poskytnuty některé obecné informace nevyznačující se stupněm utajení.

Závěr

System krizového řízení prochází neustálými změnami. Na základě zkušeností s mimořádnými událostmi v posledních letech se ukázalo, že systém krizového řízení v naší zemi není dostatečně rozpracován. Proto došlo ke změnám, jejichž cílem bylo vypracovat takový systém, který by byl schopen na krizové situace adekvátně reagovat a předcházet jim. Došlo k přechodu od vyložené vojenského charakteru do pozice obranného a preventivního zaměření se snahou o snížení rizik a následků krizových situací.

Cílem opatření orgánů krizového řízení při přípravě na mimořádné události a jejich řešení je bezprostřední pomoc občanovi při ochraně jeho života, zdraví a majetku. Sám občan by měl získat základní znalosti zejména o tom, jak se zachovat po vyhlášení varovného signálu, zvládnout přípravu evakuačního zavazadla, provést improvizovanou ochranu a mít informace o telefonních číslech tísňového volání.

Cílem mé bakalářské práce bylo posoudit roli obcí a měst v systému krizového řízení. Dle mého názoru se mi tento cíl práce, do jisté míry, podařil naplnit. Charakterizovala jsem náplň, zásady, povinnosti, ale i problémy krizového řízení. Definovala jsem základní pojmy a legislativu, ochranu obyvatelstva, krizové plánování a orgány krizového řízení, přiblížila jsem oblast krizového řízení u vybraného vzorku obcí. Hlubší studie nebyla možná z důvodu omezeného množství zpřístupněných informací.

Při vypracování této práce jsem vycházela z odborných publikací, relevantní legislativy, z internetových stránek souvisejících s tematikou krizového řízení a z konzultací s pracovníky městských úřadů.

Seznam použité literatury a pramenů

Použitá literatura

- [1] ANTUŠÁK, E.; KOPECKÝ, Z. *Úvod do teorie krizového managementu I.*, 2. vydání. Praha: Oeconomica, 2003. 98 s. ISBN 80-245-0548-7.
- [2] PROCHÁZKOVÁ, D. *Řízení bezpečnosti, krizové řízení a plánování, ochrana kritické infrastruktury*, Praha: Regionservis, 2005. 89 s. ISBN 80-239-4452-5.
- [3] PROCHÁZKOVÁ, D.; ŘÍHA, J. *Krizové řízení*, MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2004. 226 str. ISBN 80-86640-30-2.
- [4] Příručka pro učitele základních a středních škol. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*, MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Praha, 2003. ISBN 80-86640-08-6.
- [5] REKTOŘÍK, J. a kol. (ed.). *Krizový management ve veřejné správě*, 1. vydání. Praha : Ekopress, 2004. 133 s. ISBN 80-86119-83-1.
- [6] ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V. *Právní rámec krizového managementu*, 2. vydání. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2007. 97 s. ISBN 80-86634-67-1.

Internetové zdroje

- Krizové řízení. In *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek*. Praha : Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, 2005 [cit. 2010-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/udalosti/prirucky/bezpecnost/bezpecnost.pdf>>.
- *Nariadení vlády č. 462/2000 Sb.* [online]. 2006 [cit. 2010-04-03]. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_cr_1/index.html>.
- *Www.rymarov.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-04-06]. Bezpečnostní rada a krizový štáb. Dostupné z WWW: <<http://www.rymarov.cz/krizove-rizeni/269-bezpenostni-rada-a-krizovy-tab>>.
- *Www.hasicibruntal.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Organizace JPO. Dostupné z WWW: <<http://www.hasicibruntal.cz/organizace.htm>>.
- *Www.izs-br.cz* [online]. 2005 [cit. 2010-04-06]. Stanice HZS MSK, OU Bruntál. Dostupné z WWW: <<http://www.izs-br.cz>>.

- *Www.mubruntal.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Krizový štáb města Bruntálu. Dostupné z WWW: <http://www.mubruntal.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=1316&id_u=47141&p1=12508>.
- *Www.mubruntal.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Povodňová komise. Dostupné z WWW: <http://www.mubruntal.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=1316&id_u=46825&p1=12208>.
- *Www.hzspraha.cz* [online]. [cit. 2010-03-06]. Krizový štáb určené obce. Dostupné z WWW: <http://www.hzspraha.cz/soubory/oo_rizeni.html>.
- *Www.hzscr.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-05]. Evakuace obyvatelstva. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>>.
- *Www.mzv.cz* [online]. 2003 [cit. 2010-02-26]. Bezpečnostní strategie České republiky. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_cr_1/index.html>.
- *Www.hzsoul.cz* [online]. [cit. 2010-03-14]. Krizový plán. Dostupné z WWW: <http://www.hzsoul.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=85>.
- *Www.vlada.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-03-15]. Bezpečnostní rada státu. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>>.
- *Www.hzsmsk.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-05]. Krizové řízení. Dostupné z WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.69>>.
- *Www.hzsmsk.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-05]. Mimořádná událost, krizová situace. Dostupné z WWW: <<http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.70>>.
- *Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky* [online]. [cit. 2010-03-02]. Dostupné z WWW: <http://nenasili.cz/files/paragraf_5_zakona_222_1999_o_zajistovani_obrany_CR.pdf>.
- *Zákon č. 240/2000Sb. , o krizovém řízení a o změně některých zákonů* [online]. 2006 [cit. 2010-04-03]. Dostupné z WWW: <http://www.firebrno.cz/uploads/legislativa/240_2000.pdf>.

Právní předpisy

- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení krizového zákona, ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb., v platném znění.

Konzultace

- Konzultace s pí. Annou Fancovou, referentem oddělení zvláštních úkolů městského úřadu v Bruntále.
- Konzultace s p. Zdeňkem Kudlákem, vedoucím odboru vnitřních věcí městského úřadu v Rýmařově.

Seznam použitých zkratek

CO – civilní obrana

EU – Evropská unie

HZS – hasičský záchranný sbor

HZS MSK - hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje

IZS – integrovaný záchranný systém

FO – fyzická osoba

JPO – jednotka požární ochrany

JSDH – jednotka sboru dobrovolných hasičů

KOPIS – Krajské operační a informační středisko

KŠ – krizový štáb

MěÚ – městský úřad

MV – ministerstvo vnitra

NATO - Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organisation)

ORP – obec s rozšířenou působností

OS JPO – organizační složka jednotky požární ochrany

PFO – podnikající fyzická osoba

PO – právnická osoba

ÚKŠ – Ústřední krizový štáb